

19
III. évfolyam, 58. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Egyes szám ára - - - 8 fillér.

Telefon szám 6.

HATÁRŐR

UJVIDÉK,
1907. máj. 29. szerda

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Ferencz József-tér
Kéziratokat nem adunk vissza
Megjelenik szerda, péntek
és vasárnap reggel.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Aki nem tud arabusúl. . .

A napokban pártunk elnökéhez Winkle Károly aláírásával levél érkezett, amelyben bejelenti, hogy az „ugynevezett függetlenségi és 48-as párt“-ból kilép.

Winkle Károly régi s mindeddig lelkes és tántoríthatatlan tagja volt „ugynevezett függetlenségi és 48-as párt“-unknak, ennél fogva már ezen okból is érdemes gondolkozni valamiképp politikai közéletünknek eme váratlanul jött eseménye fölött.

Mert elvégre, ha egy pártot, jóllehet „ugynevezett függetlenségi és 48-as párt“ is az, ily hirtelen faképnél hagyja egyik régi, háborúban és békében eddig hűséges harcosa, ez a körülmény már önkénytelenül annak a kutatására indít mindenkit, aki közügyekkel foglalkozik, hogy mely okok indíthatták a kérdéses bajtársunkat ezen, reá nézve mindenestre nagy elhatározásra s hogy ilyen huszáros elhatározásra lehetett-e néki alkalos oka.

Winkle Károly azon pillanatban, amikor elhagyja régi politikai barátainak körét, mint általában mindég, van olyan udvarias irányunkban, hogy az „ugynevezett függetlenségi és 48-as párt“-ból való kilépésnek okai felől nem hagy bennünket homályban. Megkapjuk tőle ezen okokat minden gondolkodás nélkül abban a levélben, amely az ő nevének aláírásával „ugynevezett függetlenségi és 48-as párt“-unk elnökéhez érkezett.

Ha azonban ekként most már nem kell gondolkoznunk annak a felderítése végett, miért hagyja el Winkle Károly ami táborunkat, egyenesen kihívja bírálatunkat azon indokolás, amelylyel ezt a távozását felületesen megokolja.

Kihívja a legerősebb bírálatot egyrészt azért, mert minden szavában alaptalan s így már önmagában elítélendő. De különösen kihívja a legerősebb bírálatot azon tulajdonságánál fogva, hogy igaztalan tartalmával a könnyen hívó és felületesen gondolkozó polgártársaink megtévesztésére alkalmas.

Ez alkalommal nem kívánunk azon lehetőséggel is foglalkozni, hogy Winkle Károly, akár öntudatosan, akár öntudatlanul, szándékolja-e valóban a megtévesztést?

Winkle Károly két „sajnos körülmény“ fenforgásának megállapításával indokolja meg az „ugynevezett függetlenségi és 48-as párt“-ból való kilépését.

Az egyik az, hogy „a mai függetlenségi párt nem hogy közelebb jutni törekednék azon magasztos célhoz, melyhez dicsőült Kossuth Lajos szent hagyományai utalják, hanem inkább napról-napra távolodik attól“.

Szó sincs róla, nagyon szép mind az, amit Winkle Károly ezen indokolása tartalmaz. Szép annyira, hogy szinte

kedve támad az embernek hasonló nagy mondások megfogalmazására s levélbefoglalására, hogy azután azokat mi is eljuttathassuk az „ugynevezett függetlenségi és 48-as párt“-ujvidéki elnökéhez.

A szép indokolás azonban minden szépsége dacára egy nagy szépséghibában szenved s ez az, hogy *nem igaz* s csak hatásra vadászó nagy — *mondás*.

Mert Winkle Károly végképpen adós maradt mindazon tényeknek felsorolásával, amelyekből azt a nagyhangú kijelentést származtatja, hogy „a mai függetlenségi párt nem hogy közelebb jutni törekednék dicsőült Kossuth Lajos szent hagyományaihoz, de attól mindinkább eltávolodik.“ Ezzel a fáradsággal pedig azt is kijelenthetné Winkle Károly, hogy „Én vagyok az Isten!“ vagy szerényebb igények mellett, hogy „én vagyok a — Sogun!“

Hasonlóan minden bizonyítást nélkülöz Winkle Károly azon második indoka, hogy „mióta e párt (t. i. az „ugynevezett függetlenségi és 48-as párt“) városunkban uralomra jutott, egyes tagjai, tiszta elvi küzdelem s a közbéke munkálása helyett oly személyes s gyakran kiméretlen harcot folytatnak a politikáját tüskön-bokron nem követő ellenfeleivel szemben, mely sokszor a terrorizmus, sőt a bosszuállás nem éppen méltóságos fegyvereitől sem riad vissza“.

Ez a második nagyhangú kijelentés — mint mondánk — szintén minden bizonyítás nélkül áll. Pedig mikor valaki ilyen merész vádakkal lép a fórumra, ha azt akarja, hogy komolyan vétessék, tartozik állításainak bizonyítását legalább is — *megkísérelni*. Winkle Károly azonban ezt mellőzi. Persze, bajos bizonyítani, még a csudákkal teli XX.-edik században is.

Vagy talán azt találja Winkle Károly „személyes és kiméretlen harc“-nak, hogy az idén a városi hatóság vezető tisztviselők nem vettek részt önkéntes tüzoltóságunknak azon Flórián-ünnepén, amely a Winkle-féle sörházban folyt le?

Kétségtelen igazság, hogy mikor derék tüzoltóink ünnepelnek, városunk személy- és vagyonbiztonsága körül szerzett elévülhetetlen érdemeik csekély elismerésének egyik módjaként azt is joggal megkívánhatják, hogy ünnepeiken a városi hatóság képviselve legyen. De hát vajjon Szalay Lajos polgármesterről s a város többi főtisztviselőjéről állíthatja-e valaki komolyan, hogy ők „személyeskedés“-ből maradtak el ez ünnepélyről? Hogy miért nem voltak ott, nem tudjuk, de hogy semmiesetre sem azért, mert „személyeskedni“ akartak, az a tény minden jóhiszemű érdeklődő előtt első pillanatra nyilvánvaló.

Winkle Károly tehát nincs többé az „ugynevezett függetlenségi és 48-as párt“-ban. Őszintén sajnáljuk, mert régi, s mindég megtörhetetlennek látszó tagja volt „ugynevezett függetlenségi és 48-as párt“-unknak. Fogadja el azonban Winkle Károly tőlünk útravalóul azt a kívánságunkat, hogy ha máskor is ily nagy elhatározásra szánja el magát, ezt az elhatározását valamennyire bizonyítsa is, mert különben a magunk fajtájú, egyenes észjárású embereknek amint most, úgy akkor is csak az a régi jó mondás jut az eszünkbe, hogy: „aki nem tud arabusúl, az ne beszéljen — arabusúl!“

Védjük ami véreinket.

Földet a népnek.

A „Délmagyarországi közművelődési egyesület ujvidéki fiókjá“-nak vasárnap tartott évi közgyűlésén *Rehák Ferenc*, kir. táblai bíró, minden jónak és szépnek igaz barátja, ezt a nagyon figyelemreméltó indítványt terjesztette elő:

„Panaszosz feljajdulásoktól viszhangzik a hármás bérc, a négy folyam közén és a Királyhágón túl. Vész, pusztul a magyar! Pusztul, mert megélhetési viszonyai olyan súlyosak, hogy egy kevésbé termékeny esztendő, családi bajok, avagy egy kis könnyelműség, már romlásba dönti. Megütik feje fölött a dobót, hajléktalanná lesz s egy idejig az apától örökölt rög szerete még ide köti a hazához, de utóbb a vándorbothoz nyul, — pusztul, mert aki apától mit sem örökölt, itthon alig képes a maga és családjá számára a mindennapit megszerezni, pedig a világ egyik legszivósabb, legmunkabíróbb és legjobb munkása, amit bizonyít az aratási időben kifejtett példátlan munkássága, midőn hajnali 2 órától este 10-ig csaknem megszakítás nélkül dolgozik gyenge táplálék mellett hetekig, hónapokig. Bizonyítanak a töltésezési munkálatok, ahol az alacsony természetű, félmeztelen, fekete égett békési kubikus kurta targoncáján csaknem annyi földet tol fel a magasba, mint a mennyit az olasz földmunkás két kerekű digóján lovával felvontat. Bizonyítanak az ujvilág szénbányáiban, acéolvastóiban dolgozó hunjaink, kiket semmi munka el nem riaszt! És ez a kiváló munkaerő, ez a szinmagyarság mégis pusztul, a tönkrement kigazdával együtt kivándorol, mert nem találja meg itthon a megélhetés alapföltételeit.

Szélesen elterült áradatként hömpölyög a tenger felé a kivándorlók sokasága, százezreket, maholnap milliókat köt le az ujvilág és tart távol mindörökké az édes hazától.

Nem szándékom a kivándorlás okainak mélyebb fejtegetésébe bocsátkozni, csak futólag főlemlitem, hogy ennek okai részben a mindenkori kormányok, részben a társadalom, vagyis mi magunk vagyunk.

Oka a társadalom, mert az utolsó évtizedekben a bérlők által megkezdett és immár a földtulajdonosok vérebe is átment zsaroló gazdálkodás és rendszer a cseléd- és napszámos-népnek kivette kezéből a lehetőségét annak, hogy a silány mindennapi kenyéren kívül bármit is szerezhessen, — lehetlenné tette a kis bérlőnek, a részes (negyedes) munkásnak, hogy bármi csekély tőkét gyűjthesse; a bérlő kezén levő részes földnél valóságos robot uralkodik; — okai vagyunk mi magunk, mert saját dolgainkon kívül mással nem törődünk, száz és ezer esetben szolgálhatnánk tanácscsal, utbaigazítással,

vagy másnemű segítséggel megszorult véreinknek, kezükre járhatnánk, keresetét juttathatnánk, nem tesszük, hisz az ő dolga; — szeméink előtt megy tönkre, a kis ujjunkat sem mozdítjuk, pedig ha saját hatáskörében kiki megtenné, amit lehet, ezer és ezer család volna jóléthez juttatható; — okai a mindenkor kormányok, mert a lángoló fajszeretettől duzzadó Darányi Ignácig a föld népeért alig-alig tettek valamit, sőt behuny szemmel nézték, hogy a merkantilizmus nádalya miként szívja fel az államfentartó elem, a nép összes éltető nedveit, — mert az állami kezelés alatt levő üzemek vezetői, a vasutak, folyamok, csatornák kezelői ugyanolyan kizsároló gazdálkodást üznek az aljuk rendelt kismemberekkel, mint a bérlők, alárendeltjeiket tisztán a sanyaru, rendszerint 42 koronás havi zsoldra szorítják, eltüntetve őket a legtöbb esetben még attól is, amit a természet majorság képében nekik ajándékol nyujtana, — baromtenyésztésről, erdő és töltes használatáról szólni az elcsapatással egyenlő volna, pedig mindez az állam sérelmével egyáltalán nem járna, mert eltekintve attól az óriási nemzetgazdasági haszontól, ami az ezer és ezer kismember gyarapodásával járna, kik utódaikban számtalan tehető családot volnának képesek alapítani kedvező viszonyok közt, a tőlük eltöltött jövedelmi források fiskális értéke a kincstárra jelentőséggel ugyiszólván egyáltalán nem bír, mert az elenyésző csekély hasznót megesszi a bürokratikus kezelési mód. A legtöbb esetben ugyan nemis a fiskális haszon-szerzés a cél, hanem az, hogy a számos családtaggal bíró alkalmazott vak eszköz, engedelmes rabszolgává gyurassék át a vezető mindenhatósága kezében.

Aki a mi viszonyainkat ösmeri, nem tagadhatja, hogy a röviden felsoroltakat az életből meríttem. Minthogy pedig kötelességemnek tartom, hogy tehetségemhez képest a viszonyok javításához, amivel tudok, magam is hozzájáruljak, — minthogy egy olyan hatalmas tényezőnek, mint a Demke, nemcsak a magyar nép szellemi kincseinek öregbitése a feladata, hanem szerény véleményem szerint feladata, sőt kötelessége az anyagi javak gyarapítására való törekvés is, — minthogy a javasolni szándékolok közbenjárás alkalmassá látjuk arra, hogy siker esetén több száz munkáscsaládot viszonylagos jóléthez helyezzen és az esetleges kivándorlástól, az elzüléstől megóvjon: bátor vagyok előterjeszteni a következő *indítványt*: Sajkáslak és Mozsor bácsmezei községekben 275, illetve 438 csaknem teljesen vagyonatlan magyar munkás él; — a kir. kincstárnak a sajkáslaki 350 telekkönyvi betétben 510 hold, — a mozsori 567 és 570 telekkönyvi betétben pedig (ámbár az utóbbi a „polgárosított magyar határvidéki tanulmányi alap“ nevével áll) 628 hold művelés alatt álló földje van. Tekintve, hogy ezek az ingatlanok holdankint 16—20 kor. évi bért hoznak, de a töltésfentartási vállalatoknak évi 12—15 kor. járulékot fizet értük holdanként a kincstár, a csekély fölösleget pedig megemészti a kezelés és így az államkincstárnak tulajdonképpen mitsem jövedelmeznek, ellenben a bérlők rajtuk a fönt vázolt gazdálkodási módszerrel kincseket szereznek: indítványozom, hogy a Demke újvidéki fiókja sürgős előterjesztést tegyen a központhoz, avval a kérelemmel, hogy a Sajkáslak és Mozsor községek szerb lakói közé letelepült csekély számú magyar munkásnépet a beolvadástól megmentendő és anyagi boldogulásukat elősegítendő, minden befolyásának latbavetésével keressen módot arra, hogy a fönt körülírt ingatlanokat a magas kincstár előnyös feltételek és módozatok mellett az említett községek magyar munkásnépének tulajdonul mielőbb átengedje.

Nem kétkeltem, hogy a Demke ha, amint kötelessége, ezt az ügyet fölkarolja, nagy tekintélyével és erkölcsi súlyával gyorsan és sikeresen keresztül is viszi azt és a mindnyájunkat egyformán lelkesítő magasztos nemzeti eszmének megfelelően hétszázal több magyart ment meg a biztos pusztulástól, az elzüléstől.

Káty, Alsó- és Felsőkból, Sajkásgyörgye, Zsablya, Csurog és Titel községekben hasonló módon össze kellene gyűjteni az említett községek szerb lakói közé letelepült magyarságot.

A Demke újvidéki fiókjának közgyűlése a derék indítványt nagy lelkesedéssel egyhangulag elfogadta s a kiváló jelentőségű eszme további kezelésére egy bizottságot küldött ki.

HIREK.

Kormányképviselő a főgimnáziumban. A gör. kel. szerb patriarka egyházi főhatósága alatt álló újvidéki főgimnáziumban tartandó érettségi vizsgálatokhoz *Margalits Ede dr.* budapesti egyetemi tanárt nevezte ki kormányképviselőül a közoktatásügyi miniszter.

Eljegyzés. *Vig Vilmos*, bank- és váltóüzlettulajdonos, ifjuságunk rokonszenves tagja eljegyezte özvegy *Pressburger Gáborné* szeretetreméltó leányát: *Herminát*.

Újvidéki szerző a Nemzeti színházban. Rendkívül érdekes irodalmi eseményről számolhatunk be olvasóinknak. A Határőr egy évvel ezelőtt híradással volt arról, hogy *Zsiros István*, cs. és kir. tüzérfőhadnagy, *Zsiros István*, magánzó, érdemes földink és elvtársunk fia a Nemzeti színházhoz egy drámát nyújtott be, melyet a Nemzeti színház el is fogadott. Azóta egy esztendő telt el és most néhány nap múlva *Zsiros István* főhadnagy drámája: A „*Fátum*“ a Nemzeti színházban előadásra is kerül. A dráma *Zsiros István* főhadnagy első irodalmi kísérlete és ez a körülmény annál is inkább a szerző dicséretére válik, mert már első szárnyasapásait siker koronázta, amennyiben első munkája a Nemzeti színházban bemutatásra fog kerülni. Tudtunkkal ez az első eset, hogy egy katonatiszt által megírt szindarab a Nemzeti színházban előadásra került. A szerző a „*Fátum*“ban érdekesen tárgyalja a párbajkérdést és a polgári közönségnek alkalmat nyílik a párbajozó és párbajellenes liga felől a katonai körökben elterjedt nézeteket megismerni. Szerző, katonának is becsületére való bátorsággal azon fáradozik, hogy a társadalom vegye a kezébe a párbajkérdést és a társadalom döntő szavával szabályozza és korlátozza a már-már tulságokig elharapódzott párbajmániát. Dacára a nyári évadzárlatnak, a Nemzeti színház igazgatósága a szerepeket a legjobb művészi erőknél juttatta és ezzel is dokumentálni akarta, hogy a jeles darab sikere érdekében mindent el akar követni. — Örömmel és büszkeséggel regisztráljuk a hírt és kívánjuk, hogy derék földink ezen első irodalmi kísérlete a zajos siker jegyében folyjon le.

Pályázat a kadetiskolában. A városi tanács közhírré teszi, hogy a budapesti, pozsonyi, kassai, temesvári, nagyszombati, weiskircheneri, kamenici és károlyvárosi cs. és kir. közhadseregbeli hadapród iskolába való felvétel tárgyában kibocsájtott Pályázati Hirdetmény a katonaiügyosztálynál (Városháza II. emelet 32. ajtó szám) elfekszik és a hivatalos órák alatt betekinthező.

Közeledünk Pancsovához. A délvidek egyik nevezetes városával, Pancsovával eddig csak nagy kerüléssel juthattunk érintkezésbe. Ennek az ázsiai állapotnak legközelebb vége szakad, mert *Magodics János* pusztastefániai lakos előmunkálati engedélyt kapott a Pancsova-Titelig tervezett helyi érdekű vasútra.

Éves közgyűlés. A „Dmke újvidéki fiókja“ vasárnap d. e. 11 órakor tartotta meg az évi rendes közgyűlést *Endre Antal* műszaki tanácsos elnöke alatt a „Magyar Casino“-ban. Az elnöki, titkári és pénztári jelentések felolvasása után több indítványt tárgyalt a közgyűlés, melyek közül kiemelendő *Rehák Ferenc* táblabírónak lapunk más helyén ismertetett igen érdekes indítványa. A hallott jelentésekből örömmel értesülünk arról, hogy az egyesület tagjainak száma az év folyamán 230-ról 330-ra szökött fel, sajnos azonban már az, hogy ezen 330 tag közül csak 20 jelent meg a közgyűlésen. Ezt a részvétlenséget mi annak tulajdonítjuk, hogy az egyesület, habár üdvösen, de mégis nagyon csendesen működik. Néma gyerekek pedig még az anyja sem érti a szavát.

Valóban husmérgezés. Május hó elején történt, hogy özv. *Blumenreder Jánosné* újvidéki lakos gyanus körülmények között meghalt, az elhalt nőnek 2 leánygyermeké pedig ugyanilyen körülmények között megbetegedett. A szerencsétlenül járt nő eltemetése előtt felboncolták s mert az orvosok úgy találták, hogy valószínűleg husmérgezés áldozata, testének egyes részeit további beható megvizsgálás végett *Szabó Imre* vizsgálóbíró felküldötte *dr. Felletár Emil* országos bírósági vegyészhez. Az országos vegyész megvizsgálásának eredményét most küldötte le a törvénytörvényessékhöz. Eszerint özv. *Blumenreder Jánosné* valóban a pomain nevű husmérgező áldozata. A vizsgálat tovább folyik annak megállapítása végett, hogy hol vásárolták *Blumenrederék* a romlott húst.

Pályázat az állatorvosi főiskolában. A városi tanács az érdeklődők tudomására adja, hogy a budapesti m. kir. állatorvosi főiskolában hivatásos honvéd állatorvosi tisztviselőkké leendő kiképzés céljából kibocsájtott Pályázati Hirdetmény a katonaiügyosztálynál (Városháza II. emelet 32. ajtó szám) elfekszik és a hivatalos órák alatt betekinthező.

Késelő nyomdászsegéd. *Pastyán István* nyomdászsegéd e hó 27-én éjjel 1 órakor a Zmaj-Jovanovits utcában levő Zadruga kocsmából Vukovits utca 40. alatti lakására kérészt, amikor *Csakity Pája* nyomdászsegéd utánajött, vele szóváltásba elegyedett és végül késével hátán és balkarján megszurta. *Vasdényei Gábor* ügyeletes rendőrkapitány és *Koda Sándor dr.* kerületi orvos a rendőrséget jelentésére a helyszínre mentek, ahonnan a súlyosan megsérültnek látszó *Csakityot* a rendőrséghez hozták, hol a rendőrorvosi szobában sebeit be is kötözték. Innen kihallgatása után hazaszállították. *Vasdényei* rkptny *Pastyánt*, miután az orvos *Csakity* sebeit súlyosnak mondotta, letartóztatta, de mivel *Csakity* állapota reggelre minden veszélyenkívülnek látszott, reggel szabadon bocsájtotta. Az ügyet különben áttették a bírósághoz.

Körözött irodatiszt. Egy volt újvidéki kir. törvénytörvényességi irodatiszt elzüléséről ad hírt az a távirat, amelyet a fehértemplomi kir. törvénytörvényességi vizsgálóbírója intézett az újvidéki rendőrséghez és amelyben *Farkas Géza*, volt újvidéki kir. törvénytörvényességi irodatiszt letartóztatását kéri. A körözött távirat különben így szól: „*Farkas Géza* 44 éves magas, nagyhajjú, szőke, kopaszodó, aranykeretű cvikkert hord, vörös arcu, borotvált, szőke kipödört bajuszu jobb kezén mutató hüvelykuj között kardvágás jellel bíró, volt verseci irodatiszt, lakik Újvidéken futtaki-utca 78. szám alatt Kovács Liviánál, kérem azonnal letartóztatni és az ottani királyi ügyészséghez kísértetni. Mártonffy vizsgálóbíró, Fehértemplom“. Rendőrségünk *Farkas Gézát* kerestette és megállapította, hogy május hó 7-én Újvidéken tartózkodott, de azóta nyomtalanul eltűnt.

Megbüntetett rendőrőrmester. Ez év április hó 6. napján este egy nagyobb társaság idogált a „Fehér ökor“ vendéglőben. A beszélgetés egyebek között kiterjedt egyik ev. ref. presbiternek azon viselkedésére is, hogy valamelyik tanítónak tanítási módszerét tanítás közben mélységesen leszólta. A beszélgetésből lassanként hangos szóváltás kerekedett, amelynek folyamán *Varsányi György* rendőrőrmester, aki ev. ref. presbiter is, *Molnár Károly* ev. ref. tanítót a vendégek szemeláttára szóval és tettel inzultálta. A magáról megfélemezett rendőrőrmestert a bántalmazott tanító feljelentette a járásbírósnál, ahol *Zombory Jenő* albiró hétfőn tárgyalta az ominózus ügyet. A tárgyaláson *Varsányi György* is vádat emelt *Molnár Károly* ellen azért, mert az ev. ref. presbiteriumot s a presbiteri tagogat a kérdéses alkalommal sértegette. A bizonyítás eredményeként *Medvetzky Imre dr.* ügyvédjelölt, aki *Molnár Károlyt* képviselte, és *Gál Ödön dr.* ügyvéd, aki *Varsányinak* volt a védője, perbeszédei után a bíróság *Varsányi Györgyöt* becsületsértés miatt 30 K. pénzbüntetésre, vagy 2 napi fogházra ítélte, ellenben *Molnár Károlyt* a vád alól felmentette. Az ítéletet *Varsányi* és ügyvédje megfelelőbbézték a törvénytörvényessékhöz.

Rakovszky Béla. Így hívják Zsámbokrét néppárti követét és aki arról lett most egyszerűen híressé, hogy *Brankovics* patriarchának érdekében szombaton meginterpellálta *Wekerle Sándor* miniszterelnököt. Mielőtt az interpellációról beszámolnánk, hogy olvasóink az okozati összefüggést megértsék, meg kell jegyeznünk, hogy ez a *Rakovszky Béla*, azonos azzal a *Rakovszky Bélával*, aki évek hosszú során át a bécsi külügyminiszteriumban szolgált és aki állítólag még ma is a külügyminiszterium létszámában számon van tartva és csak ideiglenesen van szabadsággalva, hogy azon idő alatt a magyar hazát és Zsámbokrét

... hollozta. Milyen igy szépen megmagyaráztuk, hogy a jeles honatyát micsoda gyengéd szálak fűzik a bécsi külügyminiszteriumhoz, ráterheljük az interpellációra. De magunk helyett megszólaltatjuk a *Pesti Naplót*, melyről még a rosszakarat sem foghatja rá, hogy szereti valami túlságosan a függetlenségi pártot, vagy hogy szimpátiázal a szerb radikálisokkal, akiket nemrég egy hosszabb cikkben támadott meg, a következőket írja: „Rakovszky Béla hosszú beszédet ragasztott a karlócai szerb patriárka érdekében beadott interpellációjához. Eleinte érdeklődéssel hallgatták erős fantáziára való kombinációt a radikális szerbek politikai aspirációiról, de egyre erősebb lett a gyanu a Házban, hogy az interpelláció bécsi megrendelésre készült s bécsi címre adresszálódott s ekkor ott is hagyták a néppárti diplomát, aki egy csapásra diszkreditálni akarta a hazafias szerbekkel együtt a függetlenségi pártot is. — A szerbek — mondta — azért csatlakoztak a függetlenségi párthoz, mert ha a függetlenségi programin, a perszonál unió és az önálló vámtérület megvalósul, a monarchia másodrendű hatalom lesz s megszűnik befolyása a Balkánon. Akkor pedig a szerb aspirációknak szabad lesz a vásár. . . Különben azt kérte, hogy Brankovics György patriárka érdekében függeszszék fel a szerb autonómiát. A miniszterelnök végighallgatta az interpellációt, de nem találta a dolgot olyan sürgősnek, hogy nyomban válaszoljon is rá. — Tehát nem mi, hanem a *Pesti Napló* mondja, hogy e jeles néppárti reakciós honatyá bécsi megrendelésre mondta el interpellációját, melyet a függetlenségi pártiak zajos és szenvedélyes közbeszólásokkal zavartak meg és végül a függetlenségi párt és az alkotmánypárt egy része tüntetőleg kivonult és ott hagyta *Rakovszky Bélát*, bécsi megrendeléstől, interpellációtól és Brankovics-tól együtt. Csak *Battyhány Jivadar gróf*, a függetlenségi párt érdemes és kiváló alelnöke sietett az interpellációkönyvből szedára újabb interpellációt bejegyezni, melyben azután *Brankovics* patriárcha ügyét a megfelelő szintben fogja bemutatni, akár tetszik ez a külügyminiszteriumnak, akár nem. *Rakovszky Béla* pedig megtanulhatta a közhangulatból, de főleg *Wekerle* hallgatásából, hogy rossz ügyet szolgált és bécsi szekeret tolt. *Brankovics* mindig a bécsi ksmarilla egyik magyarországi főexponense volt és aki őt magyarérműnek mondja, hadilábon áll az igazsággal. *Wekerle* mosolyogva hallgatta a megrendelt interpellációt és csak egyszer szólt közbe, amikor a jeles néppárti honatyá a szerb radikálisokat hazaárulóknak mondta, akkor *Wekerle* kezével tiltakozólag intett és közbeszólt hogy: nem igaz. A *Rakovszky* agyu tehát nem sült el, legfeljebb visszafelé. És ha valaki megsebesült: csak a halálos erkölcsi sebeiben levő patriárka lehetett.

Késelés. *Karel Mátyás* hétfő este 7 órakor a Magyar-utca 50-ik számú ház előtt *Resnyák József* kőművest minden ok nélkül karon szúrta. Az eljárást megindították. A sértült sebe 8 napon belül gyógyul.

A várparancsnok átirata.

Tilos a lövöldözés.

Riadónak hihetik.

A szerb királyi hajóstársaság „*Macsva*” nevű hajója e hó 10-én, vasárnap fellobogóva érkezett Ujvidékre és magával hozta egy helybeli előkelő lakodalomhoz Belgrádból érkezett nászvendégeket. A szerb lakodalmanál régtől fogva szokásos, hogy pisztolyokból lövöldöznek és ez az öröm kifejezője. Persze a vasárnap lakodalom előkelőségéhez a kis pisztolyt durrogatások nem illettek volna és nem is lettek volna arányban a fényűzéssel, amit a külön hajón érkező vendégek kifejtettek. Ép ezért a „*Macsva*” vendégei gondoltak merészet és nagyot és *mozsarakkal* adták tudtul a világnak, hogy a völegény és menyasszony akkor mondja el: a holtomiglant, holtomiglant. . .

Csak hogy a pétervárad várparancsnokság nem fogta fel a *mozsarakat* oly kedélyesen

és nem törődve a szerb népszokással, keményen átirat Ujvidék város tanácsához, melyben elpanaszolja, hogy a „*Macsva*” hajóról annak érkezésekor, itt tartózkodása alatt, sőt elindulása közben is többször löttek mozsarakkal és hivatkozással a Dienstreglementnek az erődítményekről szóló intézkedéseire, felhívja a városi tanácsot, miszerint tiltsa meg a jövőben, hogy a pétervárad erőd közelében mozsarakkal lövöldözzenek, mert az ágyulövéseket a katonaság a vár megszállására szóló riadójelnek tekintheti. Végül arra kéri az átirat, hogy a városi tanács hozza ezt a tilalmat nyilvánosságra.

A tanács az átiratot a rendőrkapitánysághoz tette át, mely azt közhírré fogja tétetni. És peregni fog a dob, hirdetve: tilos Péterváradon löni. . .

Politikai főmunkatárs: Kalmár Antal dr.

Felelős szerkesztő: Mayer József.

Társzerkesztő: Medvetzky Imre dr.

525. szám.

1907. végr.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1907. évi Sp. II. 62/3. számú végzése következtében Dr. Lustig Nándor ujvidéki ügyvéd által képviselt Phönix biztosító társaság javára *Opra Tina, Márkó és Szteván ellen* 30 kor. 06 f. s jár. erejéig 1907. évi április hó 16-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 905 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 1 tized mérleg 61 klg. súlylyal, 3 párna, 1 kredenc, 2 pad, 1 fali óra, egy 371288. számú varrógép, 1 kredenc, 1 kocsi, 1 cséplőszekrény, 1 tolófeckendő, 1 fali óra nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a titeli kir. járásbírósnak 1907. évi V. 226/2. számú végzése folytán 30 kor. 06 fill. tökékövetelés, ennek 1906. évi október hó 15. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 63 kor. 41 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, *Opra Tina* és *Opra Szteván* végrh. szenvedők lakásán Tündéresen leendő megtartására 1907. évi június hó 7-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Titelen, 1907. évi május hó 20. napján.

Rex,

134.1—1.

kir. bir. végrehajtó.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy az Ujvidéken, Uri-utca 9. szám alatt levő Schaffer Péter-féle

könyv-, papír-, írószer- és zenemű-kereskedést megvettem és azt

Schaffer Péter utóda

(ÁBRAHÁM JÁNOS)

törv. bejegyzett cég alatt fogom tovább vezetni.

A helybeli piacon szerzett közel 8 évi és a fővárosban szerzett 10 évi tapasztalataim, előnyös összeköttetésem és szakképzettségem révén remélem, hogy a nagyérdemű közönség mindennemű követelményeinek a legpontosabban fogok megfelelni.

Főtörökvesem mindenkor az lesz, hogy az igen tisztelt vevőközönség kívánalmait a lehetőleg lelkületesen teljesítem és ezáltal az előlegezett bizalomra magamat érdemessé tegyem.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kérve, vagyok

Ujvidék, 1907. május hó

kiváló tisztelettel

Schaffer Péter utóda

(Ábrahám János.)

107.2—1.

Csödtömegeladás.

Vagyonbukott *Mirilovits* és *Pápuga* ujvidéki kereskedő cég csödtömegéhez tartozó és a csődleltárban 1—295. tételszámok alatt felvett holti árucikkek, berendezések és egyéb 12.130 korona 95 fillér beszerzési és 5920 kor. 95 fillér becsértékű ingóságoknak a csödválasztmány határozata és a csödbírósnak felhatalmazása alapján ajánlati verseny útján leendő eladatása elhatározván, felhívtnak a venni szándékozók, hogy pecséttel zárt írásbeli ajánlataikat Dr. Kohn Károly ujvidéki ügyvéd csödválasztmányi elnöknel folyó évi június hó 8-áig d. u. 5 óráig nyújtsák be.

Az ajánlattevők tartoznak a becsérték 10%-át azaz 592 korona 20 fillért készpénzben bánatpénzül letenni.

A csödválasztmány az ajánlatok felett folyó évi június hó 10-én d. u. 5 óráig fog dönteni, jogosult azonban az összes ajánlatokat visszautasítani.

Vevő köteles a bánatpénzének különben elvesztésének és az általa megvett tömegnek az ő veszélyére való újboli eladásának terhe mellett az általa megvett csödtömeget ajánlatának elfogadásától számított 24 óra alatt átvenni, illetve az üzlethelyiségből eltávolítani és a vételárat készpénzben megfizetni.

A választmány az áruk minőségeért, mennyiségeért, valamint a leltár helyességeért semminemű felelőséget nem vállal.

Vevő tartozik a jogügyleti bélyeg és jogilletéket tömeggondnoknak megfizetni.

A csődleltár és az árucikkek s egyéb ingóságok az üzleti helyiségben az alulírott tömeggondnok közbenjöttével a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ujvidék, 1907. évi május hó 27-én.

Dr. Bruck Benő

ujvidéki ügyvéd, csödtömeggondnok.

Külön bejárati

garcon-szobát

azonnal keresek.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Fő-utca 25. szám alatt levő

mosó- és vasaló-

intézetemet

400 koronáért eladom. — Jelentkezni

Horváth Teréz

182.3—1.

fő-utca 25.

MEGHIVÓ.

Az „Ujvidéki Kereskedők és Iparosok Hitelintézete mint szövetkezet”, folyó évi június hó 16-ik napján (vasárnap) d. e. 10 órakor az intézet helyiségben

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tagok ezen hirdetés útján tisztelettel meghívtnak.

A rendkívüli közgyűlés tárgya:

1. A szövetkezet megszűnésének az „Ipar-és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaságba” leendő beolvadásának kimondása.
2. Felhatalmazás az igazgatóság részére a szükséges előmunkálatok foganatosítására.

Alapszabályaink 31. §-a szerint: „Minden egyes tag, ki közgyűlésen részt venni akar részjegykönyvecskéjét köteles a közgyűlés előtt 8 nappal az intézetnél bemutatni, illetve letétbe helyezni, eme feltétel nélkül szavazati jogát senki sem érvényesítheti.”

Ujvidék, 1907. május hó 28-án.

Tisztelettel

Az igazgatóság.

133.1—1.

Répa-Mag óvári, obendorfi
ékendorg javított
óriás Duppani zab. Dollár zab, Székely
és kora amerikai lófogú tengerik Karós és
törpe babok. Gyorsfejlődési Poland china
Magyar-bikák kan-
malacok, Pekingi gácsérok. Lámpanélküli
költőgépek Pekingi kacsa-, emdei lud-,
fehér és fekete Orpington toljásokra elő-
jegyzéseket elfogad

gróf **TELEKI ÁRVÉD**
drassói uradalmi intézősége. u. p. Konecza.

Mindenemü gyomorhaj, aranyér,
emésztési zavar, időszakli vagy állandó
székrekedés s az ezekkel járó követ-
kezmények legbiztosabb hatású gyógy-
szere az orvosi tekintélyektől ajánlott

Cascara-Sagrada
LABDACS.
(Székesfehérvári korona-pilula).

Ezen nem drasztikus hatású növény
laxanszer. nem rontja a gyomrot, mint
a többi hashajtó. fokozza az étvágyat,
és a beteg működését elősegíti. Egye-
dül szer. melyet a természet nem szok
meg gyakori használat mellett sem.

1 üveg ára (50 labdaosossal) 1 korona.
1 próba dohoz (12 labdaosossal) 30 fillér.
3 korona és 45 fillér előzetes beküldése
mellett 3 üveg vagy 10 dohoz bérmentve
szállítatik. Megrendelések azonnal teljesít-
tetnek az egyedüli készítőnél: **Czollner**
**Vinóze „Magyar korona” gyógyszerár-
tárban, Székesfehérvárott (Gróf Zichy-ház)**
42.30-23.

Fontos
szőlőbirtokosoknak
Legjobb minőségű Oltógummi,
Kékkő és Raffia kapható:
Ludwig József
fűszer- és csemege-kereskedésében. Ujvidék
Uri-utca 17. szám.

GRAND HOTEL MAYER
UJVIDÉK.
I. rendű szálloda.

A jó fekvés az fél egészség!

ezt csakis az „ideal” rugany matrac által érhető el, a mely szabadal-
mazva és kitüntette van.

Könnyen! felemelhető.
Könnyen! szellőztethető.
Könnyen! kezelhető.

Könnyen! tisztítható.
Könnyen! javítható.
Könnyen! meggyőződhet a belső minőségéről.

A világ legjobb ággybetéje.

Az ágy belvilága megmérendő és bárhova 40 koronáért bérmentve küldi
102.10-6. **Schön V. kárpitós, Ujvidék.**
Nem tetszés esetén minden költség nélkül visszaveszem.

A magyar kir. államvasutak nyári menetrendje.
Érvényes 1907. évi május 1-étől, október 1-éig.

Oda							Budapest—Zimony—Belgrád.							Vissza		
gyors v.	szem. v.	szem. v.	gyors v.	szem. v.	szem. v.		ind.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyors v.	szem. v.	gyors v.			
7.00	7.15	11.15	3.20	6.30	10.10		ind.	BUDAPEST k. p. n.	érk.	5.50	7.10	10.15	1.00	6.55	10.05	
10.15	12.37	—	6.36	8.06	3.54		érk.	SZABADKA	ind.	11.50	—	5.05	9.51	1.52	6.37	
10.30	1.27	4.15	6.48	—	5.30		ind.	SZABADKA	érk.	10.21	—	—	9.39	1.26	6.26	
	1.56	4.43	7.10	—	6.20			Csantavér		9.52	—	—	—	12.58	—	
11.05	2.22	5.09	7.25	—	6.27			Topolya		9.29	—	—	9.07	12.33	5.54	
11.22	2.44	5.32	7.42	—	7.05		érk.	Kishegyes-Bácsfeketehegy		8.58	—	—	—	12.04	5.37	
11.23	3.07	5.55	7.55	—	7.27		ind.	Óverbász	érk.	8.29	—	—	8.39	11.05	5.21	
11.37	3.27	5.17	—	—	7.46			Ókér		8.09	—	—	—	11.19	5.04	
11.51	3.43	6.34	—	—	8.13			Kiszács		7.46	—	—	—	11.03	4.49	
12.03	4.03	6.55	8.37	—	8.34		érk.	UJVIDÉK	ind.	7.22	—	—	7.56	10.42	4.29	
12.20	6.43	—	10.16	—	11.07		érk.)	Zimony	(ind.	4.44	—	—	6.20	8.06	1.02	
3.49	—	—	10.30	6.40	11.47		ind.)	Belgrád	(ér.	4.11	8.00	11.15	5.50	7.35	—	
	—	—	10.38	6.55	11.57		érk.		ind.	4.00	7.45	11.00	5.41	7.25	—	

Oda				Baja—Ujvidék.				Vissza					
v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	ind.	érk.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.
4.00	7.32	1.15	—	ind.	Baja	érk.	6.33	8.53	3.23	7.00			
5.06	8.25	2.15	—	érk.)	Regőce	ind.	5.25	7.55	2.17	5.47			
5.09	8.26	2.16	—	ind.)	Gádor	érk.	—	7.54	2.14	4.42			
5.56	9.12	2.26	—		Zombor	ind.	—	6.45	12.57	4.23			
6.25	9.14	3.23	—	érk.	Fernbach-szál.		—	6.03	11.13	—			
	6.57	3.52	—		Sztapár		—	5.54	11.04	—			
	7.07	4.02	—		Szilberek		—	5.32	10.42	—			
	7.30	4.25	—		Hodságh		—	5.16	10.28	—			
	7.49	4.44	—		Paripás		—	4.48	10.02	—			
	8.10	5.06	—		Parrag		—	4.29	9.45	—			
	8.25	5.31	—		Szépliget	ind.	—	4.08	9.25	—			
	8.49	5.45	—	érk.)	Bulkési	érk.	—	3.50	9.09	—			
	9.05	6.01	—	ind.)	Petrőc-Dunagál.		—	3.26	9.07	—			
	9.16	6.03	—		Ó-Futak		—	3.12	8.55	—			
	9.30	6.17	—		Ujvidék	ind.	—	3.01	8.44	—			
	9.45	6.30	—				—	2.32	8.16	—			
	10.10	6.55	—	érk.			—	2.07	7.51	—			
	10.31	7.17	—				—			—			

Oda				Ó-Becse—Ujvidék.				Vissza					
sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	ind.	érk.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
4.40	9.45	4.20	—	ind.	Obecse	érk.	6.56	12.43	7.31				
5.12	10.11	4.42	—		Bácsföldvár		6.35	12.20	7.10				
5.34	10.31	5.02	—		Csuróg		6.19	11.53	6.53				
5.54	11.02	5.22	—		Zsablya		5.55	11.19	6.26				
6.09	11.18	5.39	—		Boldogasszonyfalva		5.29	10.46	6.11				
6.32	11.45	6.02	—		Temerin		5.13	10.28	5.55				
6.41	11.54	6.11	—		Tiszaistvánfalva		4.57	9.59	5.37				
6.54	12.09	6.24	—	érk.)	Vaskapu	(ind.	4.43	9.43	5.23				
7.01	12.13	6.25	—	ind.)	Ujvidék	(ér.	4.42	9.42	5.22				
7.25	14.40	6.49	—	érk.		ind.	4.17	9.15	5.00				

Oda				Ujvidék—Vaskapu—Titel.				Vissza					
sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	ind.	érk.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
6.37	5.10	—	—	ind.	Ujvidék	érk.	6.00	3.01	—				
7.00	5.37	—	—	érk.)	Vaskapu	(ind.	5.33	2.28	—				
7.05	5.38	—	—	ind.)	Káty	(ér.	5.28	2.33	—				
7.31	6.07	—	—		Tiszaakalmánfalva		6.06	2.15	—				
7.42	6.19	—	—		Sajkásszentiván		4.34	1.56	—				
7.57	6.39	—	—		Tündéres-Dunagárdony		4.25	1.41	—				
8.11	6.58	—	—		Sajkáslak		4.04	1.26	—				
8.24	7.16	—	—		Titel	ind.	3.48	1.14	—				
8.37	7.30	—	—	érk.			3.32	1.00	—				

*) A vastag fekete számok éjjeli időt jelentenek.